1-60794

Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

6 июль, чоршанба, № 132 (880).
Сотувда эркин нархда. 1994 йил

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов 5 июль куни Генри Маллер бошчилигидаги «Тайм инк» корпорацияси делегацияси аъзоларини қабул қилди.

Ислом Каримов меҳмонлар ташрифидан мамнуният изҳор этар экан, Ўзбекистон халқи, мамлакатимизнинг бой тарихи, маданияти, бетакрор мероси ҳақида хорижий мамлакатларда, жумладан, Америка Қўшма Штатларида қанча кўп билишса, шунча фойдали эканини таъкидлади.

Суҳбат чоғида меҳмонлар Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, сиёсий ва маданий соҳалардаги ўзгаришлар билан танишиш ниятида эканликларини билдирдилар.

(ЎзА).

* * *

5 июль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Россия Федерациясининг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси Филипп Сидорскийни унинг илтимосига кўра қабул қилди.

Суҳбат чоғида икки мамлакат манфаатларига дахлдор масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Элчи Ислом Каримовга Россия Федерацияси Президенти Борис Ельциннинг муаллифлик дастхати битилган янги китобини тақдим этди.

(ЎзА).

МЕҲНАТ ЖАМОАЛАРИ ЁРДАМИДА

Мактабларда сўнгги қўнғироқ яқиндагина янграганига қарамай, Наманган вилоятидаги кўпгина мактаблар янги ўқув йилига ҳозирданоқ тайёрлаб қўйилди.

Янгиқўрғон туманидаги 56 та мактаб жорий ва асосли таъмирлаб бўлинди. Бу ишда педагогларга хўжаликлар, корхона ва ташкилотларнинг меҳнат жамоалари ёрдам берди, ҳомийлар ёрдамида келгуси йил учун бинокорлик материаллари тайёрлаб қўйилди.

Аграр соҳа олимлари ҳамкорлиги

Минск шаҳрида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги деҳқончилик фани ва деҳқончилик-саноат мажмуидаги ахборот масалалари бўйича Давлатлараро кенгашнинг иккинчи мажлиси бўлди. Унда Озарбайжон, Арманистон, Беларусь, Грузия, Қозоғистон, Қирғизистон, Молдова, Россия Федерацияси, Ўзбекистон, Украина олимлари ҳамда Литва вакиллари иштирок этдилар.

Республикамиз делегациясига Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академияси вице-президенти академик Ш. Йўлдошев бошчилик қилди.

— Маърузамда мажлис қатнашчиларининг республикамиз ҳаётида, хусусан аграр соҳада амалга оширилаётган туб ҳуқуқий ва иқтисодий ўзгаришлар ҳақида сўзладим, — деди Шукрулла Йўлдошев. — Республикамизда кўп укладли иқтисодиёт вужудга келмоқда, хўжалик юритишнинг турли шакллари — жамоа хўжалиги, кооператив, акционерлик, фермерлик, ижара шакллари ривожланмоқда. Агрофирмалар ташкил этиляпти, шахсий ва жамоа ёрдамчи хўжаликлари мустаҳкамланмоқда, ер ислоҳоти режали асосда амалга оширилмоқда.

Ҳозирги кунда 25 дан ортиқ илмий тадқиқот муассасаси ва олий ўқув юртлари Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини илмий жиҳатдан таъминлаш билан шуғулланмоқда. Бу илмий салоҳиятнинг деярли 60 фоизи Қишлоқ хўжалик академиямиз улушига тўғри келади. Академия олимлари халқаро ҳамкорликнинг, шу жумладан МДҲ мамлакатлари билан пахтачилик, чорвачилик, қишлоқ хўжалигини механизациялаш соҳаларидаги ҳамкорликнинг хилма-хил шаклларидан фойдаланмоқда. Бироқ, ҳозирги пайтда кўпгина дастурлар бўйича биргаликда илмий ишлар деярли тўхтаб қолди, тадқиқотларни мувофиқлаштириш, бу тадқиқотлар натижаларини, ғўза, дон ва бошқа экинларнинг янги навлари ҳамда дурагайларини, наслдор моллар ва паррандаларни, ветеринария дори-дармонларини, илмий-техникавий ютуқлар тўғрисидаги ахборотларни айирбош қилиш издан чиқди.

Мажлисда Россия Қишлоқ хўжалик фанлари академияси таклиф этган МДҲ мамлакатларининг 1994—1995 йилларда деҳқончилик-саноат мажмуини ривожлантиришнинг фундаментал ва устувор амалий муаммолари юзасидан ҳамкорлик қилишнинг илмий-техникавий дастури маъқулланди. МДҲ мамлакатлари деҳқончилик-саноат мажмуида илмий-техникавий ахборотларни айирбош қилиш бўйича давлатлараро мувофиқлаштириш маркази тўғрисидаги низом лойиҳаси ҳам маъқулланди. Биргаликда ўтказиладиган тадқиқотларнинг асосий илмий йўналишлари мавзулари барча ҳамдўстлик мамлакатлари учун фойдалидир. Масалан, деҳқончилик-саноат мажмуи иқтисодиёти ва уни бошқариш соҳасида аграр ислоҳотнинг илмий асослари, бозор шароитида хўжалик юритишнинг иқтисодий воситалари, бошқарувнинг илғор шакллари андозалари ишлаб чиқилади.

Ўсимликлар селекцияси маркази энг янги усуллардан фойдаланиб, қишлоқ хўжалик экинларидан сифат жиҳатидан янги, тезпишар, касалликка чидамли, серҳосил нав ва дурагайларни етиштириш технологиясини ишлаб чиқиши лозим. Биргаликда тадқиқотлар ўтказиш йўли билан техника, машина-ускуналар ва асбобларнинг янги турларини яратиш, мулкчилик шакли турлича бўлган хўжаликларни энергетика билан таъминлаш тизимини вужудга келтириш белгиланди. Биргаликдаги ишларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги биоэнергетика ҳамда энергиянинг янгиланиб турадиган бошқа манбаларини ишлаб чиқишга катта эътибор берилган.

Мажлис қатнашчилари деҳқончилик-саноат мажмуида ўзаро келишилган ахборот сиёсатини шакллантириш ва амалга ошириш учун, илмий-техникавий ахборотларни давлатлараро айирбош қилиш тартиби ва шартларини аниқлаш учун Россия Федерациясида Давлатлараро мувофиқлаштириш маркази барпо этиш тўғрисида келишиб олдилар. МДҲ мамлакатлари илмий-техника кутубхоналари ёки илмий муассасалари қишлоқ хўжалик адабиётини айирбош қилади. «Аграрная наука» журналини Ҳамдўстлик мамлакатлари деҳқончилик-саноат мажмуида деҳқончилик фани ва ахборот масалалари бўйича давлатлараро кенгашнинг расмий матбуот органи деб ҳисоблаш ҳақида бир фикрга келинди.

Кенгашнинг навбатдаги мажлисини келгуси йил Украинада ўтказиш ҳақида келишиб олинди.

(ЎзА).

«Халқ сўзи» рейди: Қашқадарё

Бозорларда жонланиш юз бердию...

Шу йил 25 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда шаҳар бозорларида савдони ташкил этишнинг аҳволи ва Солиқ давлат қўмитасининг савдо-сотиқ фаолияти билан машғул юридик ҳамда жисмоний шахслар томонидан амалдаги қонунчиликка риоя этилишини назорат қилиш борасидаги ишлар тўғрисидаги масала муҳокама этилган, Президентимиз истеъмол бозорини сифатли маҳсулотлар билан тўлдириш, пул муомаласи, молия тизимини тартибга солиш масалаларига эътиборни жалб этганди. Жумладан, тегишли ташкилотларга бу борадаги камчиликларни зудлик билан бартараф этиш, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондириш чора-тадбирларини кўриш, турли йўллар билан шахсий бойлик орттириш пайида ислоҳотга тўсиқ бўлаётган айрим нопок гуруҳларнинг фаолиятига чек қўйиш лозимлиги уқтирилди.

Бу соҳада Қашқадарё вилоятида ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда. Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилиш, Президентимизнинг ушбу йиғилишда сўзлаган нутқи телевидение орқали кўрсатилгандан кейин савдо ташкилотларида, дўкон ва бозорларда жонланиш юз берди. Савдо-сотиқни тартибга солиш, нарх-навони бир меъёрда сақлаб туриш, айрим маҳсулотларнинг нархини пасайтириш, далаларда пишиб-етилган неъматлардан шаҳар аҳолисини баҳраманд этиш борасида маълум ишлар амалга оширилаётир.

Вилоят ҳокимининг муовини А. Лихиннинг таъкидлашича, миллий валютани муомалага киритиш арафасида «Қашқадарёсавдо» концерни, вилоят матлубот жамиятлари уюшмасига, дон маҳсулотлари бошқармасига қарашли нон заводлари, нонвойхоналар иши тартибга солинди. Натижада, кечагина ҳар донаси бир сўмдан сотилаётган гижда, патир нон нархи 30 тийинга туширилди. Нон ишлаб чиқариш, дўконларга сотиш нархи ана шу вазиятда ушлаб турилиши қатъий белгилаб қўйилди.

Ёз ойларида шаҳарларнинг аҳолисини минерал сувлар, турли чанқовбости шарбатлар, пиво билан таъминлаш бобида қандай тадбирлар кўрилмоқда?

Қарши шаҳрида йирик яхна ичимликлар комбинати ҳар куни қарийб 40 минг шиша минерал сув, 25 минг шиша турли шарбатлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Афсуски, идишлар етишмайди. Қувасойдаги шиша идиш ишлаб чиқариш заводи етказиб бериш мажбуриятини ўз зиммасига олган эди. Хомашё йўқлиги туфайли завод тўхтаб турипти. Тошкентдаги биллур-шиша заводи билан ҳам шартнома имзоланганди. Шу йил ҳисобидан 6-7 фоиз миқдорда шиша жўнатилди, холос. Қолганини олишолмаётир.

Яккабоғ туманидаги «Ҳисор» жамоа-ширкат хўжалигининг Чиллабулоқ деган жойидаги шифобахш сув таркиби текширилиб буйрак-жигар хасталиклари учун ниҳоятда «қўл келиши», машҳур Трусковец курорти сувидан қолишмаслиги аниқланди. Чиллабулоқ сувини шишаларга қуядиган кичик корхона қурилди. Лекин идишларнинг етишмаслиги натижасида ушбу бебаҳо сувдан ҳам ҳожатмандларнинг баҳра олишига имкон яратиб бўлмаётир.

Вилоятда бундан ташқари матлубот жамиятлари уюшмасига қарашли пиво заводи, ўнлаб минерал сув, лимонад ва бошқа шарбатлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган цехлар ишлаб турипти. Ушбу корхоналарда кунига 3300 деколитр минерал сув, турли шарбатлар, 720 деколитр пиво, 12 тонна музқаймоқ тайёрланиб, сотувга чиқариляпти. Қарийб 2 миллион аҳолиси бўлган Қашқадарё вилояти учун бу етарли эмас. Тўғри, Тошкент, Самарқанд пиво заводлари, яхна ичимликлар комбинатлари билан ҳам шартномалар тузилган. Қарши шаҳрида йирик сиғимли идишларда савдо қиладиган бир неча махсус пивохоналар мавжуд. Президентимиз тўғри таъкидлаганидек, ҳар бир литр пиво учун устама ҳақ тўлангандан сўнггина ушбу чанқовбосди ичимлик Қаршига келтирилаяпти.

Қарши шаҳридаги яхна ичимликлар комбинатидан ҳар бир шиша маъдан сув савдога 22 тийиндан, шарбатлар 41 тийиндан 43 тийингача жўнатилаётгани ҳолда дўконларда бир шиша сув 1 сўму 10 тийиндан, шарбатлар 2 сўмгача сотилаётганини қандай баҳолаш мумкин? «Қашқадарёсавдо» концернига қарашли цехларда ҳар бир килограмм музқаймоққа ўртача 6 сўму 70 тийин баҳо қўйиб юборилаётгани ҳолда айрим жойларда 15 сўмгача пуллаб юборилмоқда. Вилоятдаги савдо дўконларида 45 фоиз, айрим жойларда 50 фоизгача устама нархлар белгиланаётганлигини қандай тушунмоқ керак?

150 дан зиёд газли сув сотадиган кичик дўконларнинг асосий қисми хусусийлашиб кетган. Уларнинг бир қисми шарбат, газ етишмаслиги туфайли ёпилиб қолди. Уларга ким кўмак беради? Илгари ҳатто туманларнинг марказларида, катта-кичик ташкилотларда ҳам сувни автомат тарзда газлаб, яхлатиб берадиган ускуналар бўларди. Айни саратон авжига чиққан жазирама кунлари ана шу автоматларнинг қадри ўтиб турибди. Вилоят маркази — Қарши шаҳрида биронта автомат ишламайди.

Аҳоли таъминоти, уни ташкил этиш умумдавлат миқёсидаги вазифалардан биридир. Ана шу муҳим ишга дўкондордан тортиб, ноз-неъматлар етиштиришга сафарбар этилган деҳқонгача барча баробар бош қўшиши даркор. Далалардан келтирилаётган, корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар олиб сотарлар қўлига тушиб қолмаслиги чоралари кўрилиши лозим. Ана шундагина адолат тарозиси мувозанатини сақлаб туриш, оддий меҳнат кишисининг қурби етадиган даражада нарх-навони ушлаб туриш мумкин бўлади.

Пўлат ГАДОЕВ,
Ўз мухбиримиз.

• Қишлоқда иқтисодий ислоҳот

ЯНГИ ХЎЖАЛИК ШАКЛЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Президенти ҳузуридаги Иқтисодий ислоҳот, тадбиркорлик ва хорижий сармоялар бўйича идоралараро кенгашнинг шу йил 28 май куни бўлиб ўтган йиғилишида қишлоқда ислоҳотнинг қандай бораётгани масаласи чуқур ва атрофлича кўриб чиқилганди. Йиғилишда таъкидланганидек, ҳозир қишлоқдаги ислоҳот энг масъулиятли ва ҳал қилувчи босқичга кирди. Бошқача қилиб айтганда, ислоҳот бевосита хўжаликларга яъни мулк, ишлаб чиқариш воситаларининг ҳақиқий эгалари меҳнат қилаётган жойга кўчди.

Ҳозирги кунга келиб қишлоқда хўжаликларнинг қуйидаги 8 тури фаолият кўрсата бошлади:

1. **Жамоа хўжалиги.**
2. **Ширкатлар уюшмаси.**
3. **Ижарачилар уюшмаси.**
4. **Деҳқон (фермер) хўжаликлари ассоциацияси.**
5. **Ҳиссадорлар ассоциацияси.**
6. **Агрофирма.**
7. **Мустақил деҳқон (фермер) хўжалиги.**
8. **Шахсий ёрдамчи хўжалик.**

Ерга бундай шаклда эгалик қилиш ва фойдаланиш унинг ҳақиқий эгаси — асл деҳқоннинг қайта туғилиши учун кенг имкониятлар йўлини очади. Бундай нодавлат русумидаги мулк эгалари ўз фаолиятларида Ўзбекистон Республикасининг «Ер тўғрисида», «Мулк тўғрисида», «Ширкатлар тўғрисида», «Корхоналар тўғрисида», «Тадбиркорлик тўғрисида», «Ижара тўғрисида»ги Қонунлари, шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштиришга қаратилган 137, 87- ва 88-қарорлари асосида иш юритадилар. Бу хўжаликлар бозор муносабатлари шароитида тўла эркинликка, иқтисодий мустақилликка эга бўлиб, демократик русумда бошқарилади.

Шу билан бирга улар мулкка эгалик қилиш, ишлаб чиқаришни ташкиллаштириш, ўзлари етиштирган маҳсулотларни тасарруф этиш шакллари борасида бир-бирларидан фарқ қиладилар. Бу ўринда шуни таъкидлаш жоизки, ишлаб чиқариш воситаларининг ривожланиш даражаси ҳар қайси хўжалик шакли учун ўзига хос ва мос бўлиб, у хўжалик юритиш шаклининг тараққий этишига қараб такомиллашиб боради.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик фанлари академияси олимлари юқорида номлари келтирилган янги шаклдаги хўжаликларнинг Уставлари ва Низомларини бевосита ишлаб чиқариш соҳасида банд бўлган амалиётчи мутахассислар билан ҳамкорликда, шунингдек, намунали хўжаликларнинг тажрибаларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқдилар.

Хўжалик юритишнинг ана шу янгича шакллари мазмун-моҳиятини қишлоқ меҳнаткашларига атрофлича тушунтириш, амалда қўллашда кўмаклашиш мақсадида «Халқ сўзи» газетасида туркум мақолалар чоп этиш режалаштирилди. Газетанинг учинчи саҳифасида эътиборингизга ҳавола этилаётган биринчи мақола ШИРКАТЛАР УЮШМАСИни тузиш ва унинг фаолиятини ташкил этишга бағишланади.

С. УСМОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик фанлари академияси президенти вазифасини бажарувчи, академик.

«БЕШТЕПА»НИНГ КУРКАСИ ҚЎЙГА МЕНГЗАЙДИ

ЎТГАН йилни қарийб 600 миллион сўмлик зарар билан якунлаган «Бештепа» ижара паррандачилик корхонаси ўзининг иқтисодий аҳволини ўнглаб олиш йўлларини қидирмоқда.

КОРХОНА Исроил давлатидаги «М.А.Д.» фирмаси билан шартнома тузишга муваффақ бўлди. Хорижий фирма пахта толаси эвазига курка тухумлари, технологик асбоб-ускуна ва керакли дори-дармонларни етказиб беради.

Бу тадбирнинг афзаллик томони шундаки, 70 кунлик оддий бройлердан ўртача 800—900 грамм гўшт олинадиган бўлса, тўрт ойлик Исроил куркаси 14—16 килограмм тош босади.

«Бештепа»да курка боқишни ташкил қилиш уч босқичда амалга оширилади. Биринчи босқичда, яъни шу йил август ойида 70 минг дона курка жўжаси очирилади. Келгуси йилда 170 мингга, ундан кейинги йилда 460 мингга етади

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДИҚҚАТ!

«СЕРГАК ТЕЛЕФОН»

Инсон ҳаётида қувончу шодликлар билан бир қаторда баъзида муаммолар, кўнгилсиз воқеалар ҳам учраб туради. Айниқса, халқимизнинг бағрикенглиги ва соддадиллигидан фойдаланиб, амал курсисига бир амаллаб ўрнашиб олган айрим тўраларнинг меҳнаткашларни маҳкамадан-маҳкамага сарсон-саргардон этаётганини кўриб, одамнинг дили хуфтон бўлади. Афсуски, ҳали орамизда ўз ҳузур-ҳаловатини эл манфаатидан устун қўйгувчи боқибеғам раҳбарлар оз эмас.

Мана шундай кўнгилсизликларга дучор бўлиб қолган маҳалингиз газета сизнинг энг яқин ёрдамчингиз, маслаҳатгўйингиз бўлсин, деган умидда биз «Халқ сўзи» таҳририятида «Сергак телефон» алоқа воситасини жорий этишга қарор қилдик. Сиз дилингизни ранжитган амалдорлар, маиший хизмат соҳаси вакиллари ва ҳаётимизда учраб турадиган бошқа камчилик-қусурлар хусусида бизга ўз вақтида хабар қилсангиз, биргалашиб муродингизни ҳосил қилишга, иллатларнинг эса олдини олишга ҳаракат қилур эдик.

Сиз қуйидаги телефонга (шанба, якшанбадан ташқари) ҳар куни соат 10.00 дан 17.00 гача қўнғироқ қилишингиз мумкин:

33-07-48, 32-37-85.

ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР * ЯНГИЛИКЛАР

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

БЕҲЗОД АМЕРИКАДА ЎҚИЙДИ

Китоб тумани К. Маркс номидаги мактабнинг 10-«В» синф ўқувчиси Беҳзод Муродов Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятлари ўқувчилари синовининг уч турида ҳам ғолиб чиқиб, Америкада ўқийдиган бўлди.

У бунга инглиз тилини қунт билан пухта ўрганиши туфайли эришди.

ЖУРНАЛИСТЛАРГА МОДДИЙ ЁРДАМ

Когон туманида оммавий ахборот воситалари ходимлари байрамига бағишлаб радиомарафон ўтказилди.

Тадбирдан тушган 14 миллион сўм маблағ туман радио студиясини жиҳозлаш, янги техника олиш учун ишлатилади.

ҚИЙИНЧИЛИКЛАР ОРТДА ҚОЛДИ

Наманган ипакчилик жамоаси хомашё — лавсан толаси камёблиги туфайли қийин аҳволга тушиб қолган эди. Яқинда бирлашма бу муаммонинг ечимини топди. Улар лавсандан тайёрланадиган маҳсулотларни эндиликда ип газламаларида тайёрлашмоқда.

СУРАТДА: йигирув цехида.

ИНСОН ВА ТАБИАТ

Андижон вилоят ўлкашунослик музейи залларида «Инсон ва табиат» кўргазмаси намойиш қилинаяпти.

Унга таниқли мўйқалам усталари, шунингдек ёш рассомларнинг Фарғона водийсидаги сўлим масканлар гўзаллигини, юртдошларнинг бунёдкорлик меҳнати улуғворлигини куйловчи асарлари қўйилган. Бундан ташқари, шифобахш гиёҳларнинг намуналари, фойдали қазилмалардан намуналар, водийдаги вилоятлар далалари ва боғларида етиштирилган маҳсулотлар ҳам намойиш қилинмоқда.

Томошабинларга инсон ва табиатнинг самарали алоқалари ҳақида ҳикоя қилувчи «Мувозанат» илмий-оммабоп кинофильми кўрсатилмоқда.

«ВАРДОНЗЕ» ЁРЛИҒИ БИЛАН

Шофиркон туманида бирданига олти юз киши иш билан таъминланди. Бу ерда эркаклар кўйлаги тикишга ихтисослашган «Вардонзе» Ўзбекистон—Туркия қўшма корхонаси фойдаланишга топширилди.

У ҳар куни 2000 сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Цехларга япон тикув машиналари, АҚШда тайёрланган ускуналар ўрнатилган. Қишлоқ қизларига тикиш-бичиш, электрон техникадан фойдаланиш сир-асрорини турк мутахассислари ўргатмоқда.

ОРОЛБЎЙИ БОЛАЛАРИГА ЁРДАМ

Яқинда Қорақалпоғистон Республикаси Марказий болалар шифохонаси номига хориждан сув тозалаш ускунаси келтирилди. Бу бебаҳо асбобни Франгистон табиатни ҳимоя қилиш қўмитаси Оролбўйи болаларига совға тариқасида юборишган. Унинг нархи 25 минг долларни ташкил этади. Гап фақат бунда эмас, муҳими, бу ускуна ёрдамида, энди шифохона ходимлари ўзларида ҳам баъзи керакли дори-дармонларни тайёрлаш имкониятига эга бўлишди.

СУРАТДА: янги аппарат билан танишиш.

МИРЗО УЛУҒБЕК ТАВАЛЛУДИГА АТАБ

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Самарқанд бўлими олимлари Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги муносабати билан вилоят туманларида тадбирлар ўтказмоқда.

Пайариқ туманидаги «Халқобод» ижара хўжалигида бўлган учрашувда Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги Т. Ширинқулов, профессор С. Лоқаев ва А. Ўроловлар иштирок этди. Улар хўжалик меҳнат аҳлига буюк мунажжимнинг ҳаёти ва илмий фаолияти ҳақида гапириб берди.

ЯНГИЛИКЛАР

ҲАЁТ УЧУН ЗАРУРАТГИНА ЭМАС, ҲАЁТНИНГ ЎЗГИНАСИ

СУВ... Уни таърифлашга ҳожат бормикан! Инсон ҳаёти ва табиат ривожидаги аҳамияти беқиёслиги туфайли қадим-қадимдан «ҳаёт манбаи» деб келиниши бежиз эмас.

Кўпқиррали турмушимизни, сертармоқ халқ хўжалиги тараққиётини сувсиз тасаввур этиб бўлмайди. Қишлоқ хўжалигида аҳамияти, айниқса, катта. У деҳқончилигимизнинг мезони. Мутахассисларнинг ҳисоблашларига қараганда, бир куб-километр сув билан 112 минг тонна мева ва узум, 400 минг тонна пахта, 116 минг тонна сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириш мумкин.

Хўш, донолар азалдан зарга қиёслаб келган сувдан фойдаланиш Ўзбекистонимизда қай аҳволда? Сарф-ҳаражатининг аниқ ҳисоб-китоби борми?

Афсуски, бу саволга ижобий жавоб бериш қийин. Аввало, маълумот учун шуни айтиш керакки, ҳозир республикамиздаги умумий ер майдонининг ўн иккидан бир қисми суғориладиган ер бўлиб, у жами қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 96—97 фоизини беради. Ҳолбуки, мамлакатимизда суғориш тармоқларини қуриш ва улардан фойдаланиш учун сарфланаётган катта миқдордаги маблағлар давлат ҳисобидан тўланиб келиняпти.

Ўз-ўзидан равшанки, бу ҳол сувдан фойдаланишда кўпгина исрофгарчиликларга йўл очиб беряпти. Хўжасизликнинг газак олиши давом этмоқда. Бозор иқтисодиёти муносабатлари шаклланаётган бугунги кунда бундай йўқотишларнинг мавжудлиги ачинарлидир.

Хизмат тақазоси билан сафарда бўлиб, далаларни айланганимизда, кўнгилсиз воқеаларга ҳам дуч келиб қоламиз. Бир пайкалда экин сувга зорлигини кузатсак, ёнидаги экинзорда сув қуллаб ётган бўлади. Назоратсиз қолдирилган ариқлардан сув уриб кетиб, аллақаёқларга оқиб ётиши оддий бир хол. Ҳаттоки сув танқис йилларда ҳам ундан тежаб-тергаб фойдаланмаган хўжаликларни учратганмиз. Икки зилол белбоғ — Сирдарё ва Амударё кўплаб экинзорларга обиҳаёт етакламоқда. Лекин афсуски, хўжаликлар ана шу сув ўзанларига моторли насослар ўрнатиб, сувни тортиб олишади-ю, унинг самараси хусусида деярли бош қотиришмайди. Шу боис, дарёлар сувини асраш бугунги куннинг ўткир муаммоси бўлиб турибди.

Кези келганда қонунчилигимизга алоқадор бир масалага тўхталиб ўтиш ўринлидир. Олий Кенгаш томонидан қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг сув тўғрисидаги қонуни сувни муҳофаза қилиш, ундан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш, назоратини таъминлаш, сув тўғрисидаги қоидаларни бузганлиги учун жавобгарликка тортиш тартибларини ўз ичига олади. Унда жумладан, шундай дейилади: «Сув — Ўзбекистон Республикасининг давлат мулки, умуммиллий бойлик ҳисобланади. Сувдан оқилона фойдаланиш лозим ва у давлат томонидан қўриқланади».

Энди шундай савол туғилади: қонундаги умумий қоидаларга республикамизда қандай амал қиляпти? Кенг халқ оммаси — туман, хўжалик раҳбарларидан тортиб, оддий деҳқон ва чорвадор бу қонунлардан тўла хабардорми?

Ушбу саволларга жавоб сифатида аниқ бир нарсани айтиш қийин. Бироқ, жойларда сувдан самарали фойдаланмаганлари учун ундирилаётган жарималар саноғи ва миқдори камайиш ўрнига кўпайиб бораётганлиги кишини ташвишга солади.

Фактларга мурожаат этайлик. Ўтган йили 609 шахсга сувдан фойдаланишда нобудгарчиликка йўл қўйганлиги учун 3 миллион 372 минг 963 сўм жарима солинган. 92 хўжалик ва корхона сувдан фойдаланиш қонун-қоидасини бузганлиги учун 17 миллион 239 минг 221 сўм тўлаган. Бу — фақат аниқланган, рўйхатга олинганлари. Жазосиз қолганлари қанча?

Бу ерда гап фақат жарима ундириш ёки жазолаш устида бораётгани йўқ, албатта. Жарима пуллари билан давлат бойиб ҳам қолмайди. Гап кишилар онги, табиатнинг табаррук неъмати — сувга бўлган муносабати хусусида боряпти.

Суғорма ерлар — деҳқончиликнинг асоси. Энг катта умидимиз ана шу ерлардан. Бироқ, бу майдонлардан олинаётган ҳосилдорлик баланд эмас. Олайлик, ўтган йили Сирдарё вилояти бўйича ҳар гектар ердан атиги 14,9 центнердан хом ашё йиғиб олинди. Жиззах вилоятида ҳосилдорлик 18,4 центнерга тўғри келди. Тошкент вилоятида эса 21 центнердан ошмади. Бошқа экинлар ҳосилдорлиги ҳам кўнгилдагидек эмас. Ери, суви, табиий-иқлим шароитлари бир хил бўлатуриб, турлича хирмон кўтараётган хўжаликлар топилади.

Яна бир масала. Республикамизнинг кўпгина майдонлари шўрланган. Бунга сувни кўп сарфлаш, коллектор-зовурлардан, дренажлардан нотўғри фойдаланиш, уларнинг яроқсиз ҳолга келиб қолганлиги ҳам сабаб бўлмоқда. Сирдарё ва Жиззах вилоятларининг чўл ҳудудларидаги хўжаликларда шўрланган, ўта шўрланган майдонлар кенгайиб бораётганлигидан, тупроқ таркиби бузилаётганидан, ёзнинг ўрталаридаёқ экинлар қовжираб қолаётганлигидан қандай кўз юма оламиз?

Юқорида таъкидланган хато-камчиликлар, эътиборсизлик ва масъулиятсизликлар оқибатида республикамизда 30 фоизга яқин сув истеъмолчига етиб бормасдан, исроф бўлаётир. Ҳар гектар ер ҳисобига сарфланадиган сув миқдори бироз камайган бўлса-да, ҳали мўлжалдаги миқдор — гектарига 11,5 минг куб. метр сув сарфлаш даражасига етиб олганимизча йўқ.

Кўриниб турибдики, барча тармоқ қатори сув хўжалигида ҳам иқтисодий ислоҳотни тезроқ, чуқурроқ амалга ошириш, сувни тежайдиган, кам сув билан кўп ерни суғорадиган янги, замонавий технологияни жорий этиш зарур. Берк сув айланма тизимини қўллаш, сув йўлларини қисқартириш, обиҳаёт манбаларини ифлосланишдан, қуриб қолишдан асраш учун тегишли ечимларни излаб топиш лозим.

Сувнинг исроф бўлишига ерларнинг нотекислиги ҳам сабаб бўлмоқда. Лекин буни бартараф этиш мумкин.

Шу ўринда бир мисол келтирмоқчимиз. Японияни тараққий этган мамлакат сифатида бутун жаҳон тан олади. Унинг ибрат бўладиган жиҳатлари талайгина. Японлар сувдан тежаб-тергаб фойдаланишда ҳам ўзига хос тажриба мактаби яратганлар. Мамлакат тоғолди ўлкаси бўлганлиги учун ерлари бизникидан ҳам нотекис. Лекин улар бу муаммони ижобий ҳал қилишган. Ерларни кичик-кичик пайкалларга бўлишиб, суғоришнинг ўзига хос ва мос технологиясини яратишган.

Сув ҳақида сўз юритганда, ундан унумли фойдаланишдаги истиқболли усулларни кенг жорий этишга эътиборни қаратиш ҳам мақсадга мувофиқдир. Айтайлик, экинларни занглламайдиган сифонлар билан ер бағирлатиб суғориш, томчилатиб суғориш, ёмғирлатиб суғориш ва ҳоказо.

Дарвоқе, анчадан бери томчилатиб суғоришда Исроил давлати тажрибаси маъқул, деган гап юради. Республикамизнинг айрим хўжаликларида бу усул синаб ҳам кўрилмоқда. Лекин ушбу масалада тегишли вазирликларнинг, мутасадди ташкилот ва мутахассисларнинг аниқ хулосаси йўқ.

Мен Ўзбекистон Фанлар академияси механика ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги институтининг суюқликлар ва кўп фазали муҳитлар механикаси лабораторияси катта илмий ходими, физика-математика фанлари номзоди Анвар Шокиров билан 5—6 йил муқаддам суҳбатлашган чоғимда у киши шу институт суюқликлар механикаси лабораториясининг мудири, техника фанлари доктори Жорилла Файзуллаев билан ҳамкорликда суғоришни автомат йўсинда бошқариб турадиган асбоб яратганини айтган эди. Янгиликнинг моҳияти шундаки, жойларда экинларни ана шу мослама ёрдамида суғориш йўлга қўйилса, сув сарфи 50 фоизга тежалар эди. Пахтачилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, Янгийўл ва Тошкент туманларининг бир қанча хўжаликларида ҳамда Қарши чўли ҳудудидаги айрим хўжаликларда ўтказилган амалий тажрибалар бу хулосани тасдиқлаган.

— Агар биз яратган янгилик ўзига йўл очиб, ундай мослама хўжаликларга тарқатилса, сувдан фойдаланиш коэффициенти сўзсиз кескин ошади,— деган эди ўшанда Анвар ака.

Ихтиронинг тақдири билан қизиқиб, яна у киши билан учрашишга тўғри келди.

— Ихтиро ихтиролигича турибди, — дейди олим, маъюс гап бошлаб. — Мутасадди ташкилотлар «бор отангга-бор онангга» қабилида иш тутишиб, ҳамон пайсалга солиб келишяпти. Бормаган жойим, учрамаган ташкилотим қолмади, барибир бефойда. Иш жойидан қачон қўзғалади, билмай қолдим...

Саккиз йилдан буён ўз ечимини топмаётган ихтиронинг бундан кейинги тақдири нима кечади? Буни ҳечким айтолмайди. Ўзига йўл тополмаётган, сунъий тўсиққа дуч келган янгилик биргина шу, деб ким кафолат бера олади?!

Халқимизда «сув — зар, сувчи — заргар», деган гап бор. Кейинги йилларда бу касбга эътибор сусайди. Сувчи-ю, миробларнинг меҳнати дуруст рағбатлантирилмаяпти. Тажрибали сувчилар сафини билимдон, уддабурро ёшлар ҳисобига кенгайтириш ҳақида ўйлаш керак. Қани энди сувчиликни санъат даражасига кўтара олган маълум ва машҳур миришкорларимиз — янгийўллик Назарали Ниёзов, фарғоналик Мамажон Тошматовларнинг издошлари кўпайса...

Кези келганда яна бир гапни айтган маъқул. Президентимизнинг фармони билан сўнгги икки-уч йил ичида шахсий томорқа эгалари кескин кўпайди. Бу яхши. Лекин томорқаларни суғоришни ҳам тартибга солиш керак. Ким, қачон хоҳласа сув қулоғини очиб кетавермаслиги зарур. Кузатишлар томорқа ерлари хўжаликларнинг экинзорларига нисбатан ортиқча суғорилаётганлигини кўрсатмоқдаки, буни изга солиш обиҳаётни тежашга олиб келади.

Кўриниб турибдики, обиҳаётнинг ҳар қатрасини қадрлаш, муҳофаза қилиш, виждон ишимизга, муқаддас бурчимизга, кундалик вазифамизга айланиши керак. У ҳаёт учун заруратгина эмас, ҳаётнинг ўзгинаси эканлигини унутмайлик.

Ортиқали ТИЛОВБЕРДИЕВ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

РОССИЯНИНГ ТАКЛИФИ

Россия ташқи ишлар вазирининг ўринбосари Сергей Лавров ўз мамлакати жаҳон ҳамжамиятини мафкурадан озод ва инсон манфаатларига йўналтирилган тараққиёт андозасини яратишга чақиришини маълум қилди.

Бу ҳақда у жаҳон иқтисодий ва ижтимоий кенгаши сессиясида гапирди. Россия ташқи сиёсат маҳкамаси вакили, шунингдек, айрим сиёсатдонларнинг «совуқ уруш» давридаги қарама-қаршилик тараққиёт омили бўлган эди, деган фикрлари асоссиз эканини ҳам таъкидлади.

ЙИЛИГА 150 ТОННА ОЛТИН

Россия бу йил 680 миллион долларлик бриллиантлар ва 1.3 миллиард доллар қийматга эга бўлган олмосларни хорижга сотди.

Россия Федерациясининг қимматбаҳо металлар ва қимматбаҳо тошлар қўмитаси раиси Евгений Бичков ўтган чоршанба куни журналистларга шуни маълум қилди. Унинг таъкидлашича, олмоснинг қарийб ҳаммаси айни пайтда Саха (Ёқутистон) Республикаси ҳудудидан қазиб олинмоқда. Бу йил мамлакатда 150 тонна олтин қазиб олинади.

ЭНГ ЯҚИН САФДОШ

«Армия Россиянинг умуммиллий стратегик манфаатлари рамзи бўлиши ва унга хизмат қилиши лозим», деди Россия Президентининг матбуот котиби Вячеслав Костиков «Красная Звезда» рўзномаси мухбири билан суҳбатда.

У президент билан мудофаа вазири ўртасидаги муносабатлар ҳақидаги саволга «Павел Грачёв Борис Ельциннинг энг яқин сафдошларидан бири», деб жавоб берди.

МАҚСАД ДАВЛАТ ТУЗУМИНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ

Днестрбўйида фавқулодда ҳолат 1 июлдан 31 августгача узайтирилди.

Днестрбўйи президенти Игор Смирновнинг шу ҳақдаги фармони куни кеча радио орқали ўқиб эшиттирилди. Фавқулодда ҳолат муддати узайтирилишига уюшган жиноятчиликка қарши кураш ва Днестрбўйи Республикасининг давлат тузумини сақлаб қолиш сабаб қилиб кўрсатилмоқда.

МУҲОКАМА МУДДАТИ КЕЙИНГА СУРИЛДИ

БМТ Бош котибининг Грузиядаги махсус вакили Эдуард Бруннер раислигида Грузия билан Абхазиянинг давлат-ҳуқуқий муносабатлари масалаларини муҳокама қилиш муддати кейинга сурилди.

Бу музокаралар 30 июнда Женевада эмас, 7—8 июнь кунлари Сочида ўтказиладиган бўлди, деди БМТ Бош котибининг расмий вакили Жо Силлс.

ХОРАЗМДА ҚАД КЎТАРАЁТГАН ДОРИ ФАБРИКАСИ

Гўшт — дастурхонимиз кўрки, турмушимиз неъмати, ҳаётий зарур озиғимиз. Аммо, мол қони, калла-почаси, туёқ, шох суяклари, зардоб ва ичакларичи? «Э, улармн, шундоққина ташлаб юбориладиган чиқитларку» дейишингиз аниқ: Аммо бунга доришуносларнинг жавоби тамомила ўзгача: чиқитларни минг дардга даво сифатида ишлатиш мумкин экан.

Хоразм воҳасидаги гўшт комбинатлари ва қушхоналаридаги чиқитлардан вилоят ва Урганч шаҳри ҳокимликларининг бевосита ташаббуси билан барпо этилаётган дори ишлаб чиқариш корхонасида ноёб шифобахш дори-дармонлар тайёрлаш режалаштириляпти. Қўшни Қорақалпоғистон ва Тошҳовуз вилояти қушхоналарида йиғилиб қолаётган кўпдан-кўп чиқитлар ҳам мазкур корхонага жўнатиладиган бўлди.

Айни кезларда эса бутун эътибор дори фабрикаси қурилишини келгуси йилдаёқ тугаллашга қаратилаяпти.

Хоразмдаги мазкур фабриканинг вужудга келишида «Халқ сўзи» таҳририятининг ҳам камтарона улуши бор. Газетамизнинг ўтган йил 6 апрел сонида чоп этилган «Табобатнинг дарди кўп, дармони ҳам оз эмас» сарлавҳали мақоласида бундай корхонани бунёд этиш масаласи ўртага ташланган эди. Шундан кўп ўтмаёқ амалий ишга киришилди. Биргина лойиҳа-ҳаражат ҳужжатларини тайёрлаш учун 30 миллион сўм (ўтган йилги нархларда) маблағ сарфланди. Қардош қозоғистонлик тадқиқотчи — лойиҳачилар гуруҳи ана шу ҳужжатларни кутилганидан ҳам тез тайёрлаб беришди. Нарх-наво муттасил ўзгариб турган ҳозирги паллада қурилиш ва дори ишлаб чиқариш ускуналари қийматини аниқ айтишнинг иложи йўқ. Бироқ, сарф ҳаражатлар ҳажми қанчалик катта бўлмасин, Урганч гўшт комбинати вилоят қурилиш ашёлари ишлаб чиқариш бирлашмаси деҳқончилик саноат мажмуи қурилишлари трести жамоалари уни бажонидил зиммага олишди. Ҳиссадорлар Ўзбекистон доричилик саноатининг мазкур йирик корхонаси қурилишини мўлжалдагидан анча эрта тугаллаб, шифо воситалари ишлаб чиқаришни 1995 йилнинг дастлабки чорагидаёқ бошлашга ҳозирлик кўраяптилар.

Дори-дармонлар тайёрлаш ускуналарини аҳдлашувга биноан Москва ҳамда Украина корхоналари етказиб беради. Хом ашё эса текин. Қуйи Амударё минтақаси қушхоналарининг чиқитларидан республикамизда ўта танқис ҳисобланган лидаза, тимолин, цитохрон, холезин, панкреотин сингари дорилар тайёрланади.

Оролнинг қуриши ва бошқа экологик офатлар кишилар соғлиғига жиддий хавф солаётган Хоразм воҳасида дориворлар фабрикасининг бунёд этилиши аҳолининг дори-дармонларга бўлган эҳтиёжини қондириши шубҳасиз.

«Ширкаттайёрловсавдо»нинг вилоят бирлашмаси раҳбарияти бу борада воҳа дорихоналарига яқиндан мадад уюштириш ташаббуси билан чиқди. Бирлашма тадбиркорларининг ҳиммати туфайли ушбу баҳорда хорижда ишлаб чиқарилган шифобахш воситаларнинг йирик заҳираси вилоят «Дори-дармон» ҳиссадорлик ташкилотига етказиб берилди. Жами қиймати 105 миллион сўмга тенг бўлган турли дори-дармонлар воҳадаги ҳамма дорихона ва шифохоналарга тақсимланди. Бирлашма маъмуриятининг бундай савоб фаолияти шу билан тугагани йўқ. Яқинда қардош Украинадан шошилинчнома келди. Унда хасталиклар учун сув билан ҳаводек зарур пенциллин дориси ортилган вагон воҳа сари жўнатилгани маълум қилинади. «Ширкаттайёрловсавдо»нинг бу хайрли ташаббусини воҳа аҳлигина эмас, балки вилоят раҳбарияти ҳам қизғин қўллаб-қувватламоқда. Шуни ҳам таъкидлаш жоизки, бирлашма жамоалари аҳоли эҳтиёжи учун мева, сабзавот ва картошкани ҳам етарли миқдорда тайёрлаб, савдога узлуксиз чиқарилишига эришмоқдалар. Ғазнадаги эркин пул заҳиралари эса юқоридаги каби ҳайру-савоб йўлига сарфланмоқда.

Иш билганлар ўзади, билмаганлар тўзади, дейишгани шу-да.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қўқон шаҳар фахрийлар кенгаши ўз атрофига 1200 дан зиёд уруш ногиронларини бирлаштирган. Уларнинг аксарияти I ва II гуруҳ ногиронларидир. Шаҳар ҳокимлиги уларнинг осойишта турмуш кечиришини таъминлаш учун қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

СУРАТДА: уруш ва меҳнат фахрийлари Йўлдошали Каримов ва Асқарали Алиев мулоқотда.
Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган тасвир.

«ЯШИРИН» ТОМОРҚАЛАР

Бахмал тумани милиция ходимлари наркотик моддаларга қарши кураш дастурига доир чора-тадбирларни амалга ошириб, бир куннинг ўзида ўн уч хонадонда етиштирилаётган наша ва кўкнорини йўқ қилиб ташлашди. Яширинча банг етиштираётган одамлар аввалига билан фақат ўзимиз учун эккан миз, деб ишонтиришга уриндилар. Таркибида наркотик моддалар бўлган экинларни етиштириш билан шуғулланган кишилар қонунни бузганликлари учун жавобгарликка тортилади.

(ЎзА мухбири).

• «Қорадори—94»

ОПЕРАЦИЯ ДАВОМ ЭТАДИ

Наманганлик аёл томорқасига маккажўхори эккан эди. Маълум бўлишича маккажўхори хўжакўрсинга экилган бўлиб, унинг орасида 500 туп кўкнор етиштирилаётган экан.

Беш боланинг онаси, тиббий ҳамшира ҳуқуқ муҳофизларини кўкнор болалари ва невараларини даволашда фойдаланиш учун экилганига ишонтирмоқчи бўлди.

Вилоят марказида яшовчи М. Ш. уйи яқинида 74 туп нашани «ўз эҳтиёжи учун» етиштираётган экан. Унинг уйидан 3,3 грамм наша топилди. Милиция ходимлари яна бир наманганликнинг уйидан бундан кўпроқ — 1,5 килограмм наша топишди ва мусодара қилишди.

«Қорадори—94» операцияси бошлангандан буён Наманган ички ишлар бўлими ходимлари наркотик моддаларни сақлаш, сотиш билан боғлиқ 35 та жиноий ҳолатни аниқладилар. Олти килограммдан ортиқ наркотик моддалар мусодара қилинди. Операция давом этмоқда.

Н. ХУЖАЕВА,
(ЎзА мухбири).

• Касбидан бахт топганлар

ЭЗГУЛИККА ЙЎҒРИЛГАН УМР

Кўм-кўк майсалар умид бўлиб, аввало, аёл кўксида кўкармайдими, юлдузлар унинг кўзларида чақнаб, қуёш унинг юрагидаги ўтдан оловланмайдими?! Болажонлар табассуми, эркакларнинг мағрурлиги аёл туфайли эмасми?! Аёлсиз уй, аёлсиз кўнгил, аёлсиз замона — вайрона эмасми?! Юрт ободлиги, жамият тараққиёти аёлларнинг меҳнатсеварлиги, меҳридарёлиги боис эмасми?!

Аёл ҳақида қанчалик гапирсак мақтов сўзларимиз оддий бўлиб қолаверади. Лекин бу оддийликнинг моҳияти чуқур, мазмуни теран. Унинг муқаддаслиги шунчалар мўъжизавий кучга эгаки, ўша куч дунёни асрайди. Ана шундай табаррук аёллардан бири — Ҳакима ая Мирабдуллаева.

Тошкент шаҳар 1-клиник шифохонасининг олий тоифали врачи Ҳакима ая билан учрашганимизда гўё юқоридаги таърифу тавсифлар айнан ана шу аёл ҳақида айтилгандай туюлади. «Ўрта мактабни тугатгач, ТошМИнинг даволаш факультетига ҳужжат топширдим, ҳикоя қилади опа, — институтга қабул қилинган йилим уруш бошланди. Талабалар шаҳар даволаш муассасаларига ишлашга юборилди. Уруш тугагач, институтда ўқишни давом эттирдим. 1958 йили ўқишни тамомлаб, шу ерга ишга келдим. Мана 41 йилдирки, мазкур шифохонанинг қулоқ-бурун ва томоқ касалликлари бўлимида хизмат қилаяпман». Унинг таржиман ҳоли ўзи каби оддий, содда.

Мен унинг ғоят самимий сўзларини эшитиб, бироз ҳайратланаман. Бир корхонада бир ой ҳам қўним топмай, яна бошқа жойга ишга жойлашаётган ўнлаб аёллар кўз ўнгимга келади. Халқимиз билиб айтган, дарахт бир жойда кам ол топади деб. 41 йил, бу айтишга осон. Бу йилларнинг қатида не-не ташвишу машаққатлар мужассам. Ҳакима аяни кўрган киши 72 ёшни қоралаган деб ўйламайди. У ҳали ҳам тетик, беморлар дардига яраб, уларнинг ташвишлари, қувончлари билан яшайди.

— Оқ халат кийганларнинг мақсади битта — беморни оёққа турғазиш, кўзларида севинч, ҳаётдан мамнунликни кўриш, —дейди ая. У салкам ярим асрки, инсонлар ҳаётига эш бўлиб, улар бахти билан ўз бахтиёрлигини ҳис қилиб меҳнат қилаяпти. Шу давр ичида унинг енгил қўлидан минглаб беморлар шифо топди. Нечаларини ўлим чангалидан олиб қолди. Ҳар бир беморнинг тақдирини ўйлаб, оёққа туриб кетгунча ташвишини чекиб, уларнинг дардини ҳис қилиб, келди. Бу беҳаловатликнинг, беоромликнинг кўнгилга таскин, қувонч, далда бўларлик томони шуки, унинг беминнат ёрдами туфайли соғайиб ҳаётга қайтган кишилар юзда табассум билан опага миннатдорлик билдирадилар, дуо қиладилар. Шунда Ҳакима ая камтарона хизмати эл-юртига асқотаётгани, ҳаёти бесамар эмаслигини ҳис этади.

Саодат МАТЕҚУБ қизи,
журналист.

''Жаннат - ЛТД'' *фирмаси*
Сизни туристик саёҳатга таклиф этади:

Хитой *(Пекин, Урумчи, Ғулжа);*
Ҳиндистон *(Деҳли, Агра)*
Покистон *(Карачи);*
Бирлашган Араб Амирликлари *(Дубай, Шаржа);*
Туркия *(Истамбул);*
Малайзия *(Сингапур, Куала - Лумпур, Порт Диксон);*
Эрон *(Машҳад, Теҳрон);*
Германия *(Франкфурт).*

Манзилимиз:
Тошкент, Космонавтлар проспекти, 3 (қўғирчоқ театри ёнида). 35-хона.
тел. *56-54-16.*

"Маданият" илмий-ишлаб чиқариш савдо-маданий маркази Тошкентдаги омборидан аравачали *"Урал"* мотоциклларини, хорижда ишлаб чиқарилган эркак ва аёллар туфлиларини, ҳар хил газламаларни, *"Полюс"*, *"ОРСК-416"* маркадаги музлатгичларни, *"Чайка"* тикув машиналарини ҳамда бошқа турдаги халқ истеъмол молларини сотади.

Маълумот учун телефонлар:
45-47-45; 45-49-52; 45-85-56.
Манзилимиз:
Тошкент, Шайхонтоҳур тумани, Фурқат кўчаси, 1, "Халқлар дўстлиги" метро бекати.

"Ўзбекистон ҳаво йўллари" авиакомпаниясининг "Стар" тижорат ишлаб чиқариш корхонаси "TSOMPOS GROUP" фирмаси (Греция) билан ҳамкорликда 1994 йил июль ойидан эътиборан "Тошкент-Афина-Тошкент" маршрути бўйлаб йўловчилар ва юкларни ташиш бўйича чартер авиарейсларини ташкил қилади.
Қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилишингиз мумкин:
56-30-28, 41-79-33, 54-95-37, 32-53-57.

ШИРКАТЛАР УЮШМАСИ

ҚИШЛОҚ хўжалигида ширкатлар уюшмаси — хўжалик юритиш ва мулкчиликнинг янги нодавлат шакли бўлиб, ўз мулкига эга бўлган, ерни фойдаланишга олиб ёки эгалик қилиш ҳуқуқи билан фаолият кўрсатаётган ширкатларнинг ўзаро келишувига биноан таъсис шартномаси асосида ташкил топади.

ТАШКИЛИЙ ТИЗИМ

УЮШМА таркибига ишлаб чиқариш (деҳқончилик, чорвачилик), уларга хизмат кўрсатиш (таъмирлаш, трактор ва транспорт, агрозооветеринария хизматлари, ирригация ва мелиорация ишлари, моддий-техника таъминоти ва тайёр маҳсулотни сотиш, маданий-маиший хизмат) ширкатлари, кичик корхоналар ва молия ҳисоб маркази киради.

Давлат тасарруфидан чиқарилган мулк ширкат мулкига айлантирилган. Ширкатлар юридик шахс сифатида ўз Уставига, балансига, ҳисоб счётига ва муҳрига эга.

Жиддий ўзгаришлардан бири шуки, шартномалар хўжалик раҳбари билан эмас, ширкатлар билан тузилади, чунки бошланғич ишлаб чиқариш бўғинлари мустақил ишлаб чиқарувчилар сифатида ширкатларга бирикишган. Бундай шароитда бригадалар сақлаб қолинганида ҳам бригадада фақат бошқариш вазифаси қолади.

Ширкатларда меҳнатни ташкил этиш ҳар хил мулк шакллари асосида амалга оширилади. Агар илгари шартномалар асосан бригада билан амалга оширилган бўлса, энди у тўғридан тўғри оила билан тузилади. Ҳосилни йиғиб-териб сотиш ҳам оила зиммасига юкланади. Ҳисоб-китоб ишлари ҳар бир оила учун алоҳида олиб борилиб, даромади ҳам алоҳида аниқланади.

Ички хўжалик ижара муносабатларини оила асосида ташкил этиш яна бир мақсадни кўзда тутади. Келажакда ернинг ҳақиқий эгасига айланиши учун оила жамоаларини, зарурият туғилган шароитда, деҳқон (фермер) хўжаликларига айлантириш имкони туғилади.

Биз тажриба ўтказган Пахтакор туманидаги Амир Темур номли хўжалик пахтачиликка ихтисослашган бўлиб, 3453 гектар майдонга эга. Охирги 3 йил ичида хўжаликда ҳосилдорлик 32,2 центнердан 19,0 центнерга тушиб қолди. Бунга асосан деҳқонларнинг ўз меҳнатлари натижаларидан манфаатдорлиги даражаси пасайиши сабаб бўлди. Қолаверса, эски усулда иш юритиш хўжаликда ишлаб чиқаришни ривожлантиришга тўсқинлик қила бошлади. Шунинг учун бозор муносабатларига ўтиш дастурини ишлаб чиқиш, бошқарув ва мулкчилик муносабатларини тубдан ўзгартириш талаб этилди.

Уюшмага 11 та деҳқончилик ширкати бириккан, шу жумладан, битта ем-хашак таъминоти, саккизта ишлаб чиқаришга хизмат кўрсатувчи ширкат. Уюшмага «Чорвадор» акционерлик жамияти ҳам алоҳида бўлиб қўшилди. Акционерлик жамияти уюшма ва ем-хашак таъминоти ширкати билан шартнома асосида иш олиб боради.

ЕР ВА МУЛКЧИЛИК МУНОСАБАТЛАРИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА бозор муносабатларига ўтиш жараёнидаги асосий масала мулкчилик муносабатларидир. Меҳнаткашлар ўзлари етиштирган маҳсулот, шунингдек асосий воситаларнинг эгалари бўлишлари керак. Бу масала, асосан, деҳқоннинг ерга бўлган муносабати билан боғланади ва кўп укладли ҳамда ҳар хил мулк шаклларининг вужудга келишига имкон беради. Демак, ер муносабатларини чуқурлаштириш ва уларни амалда рўёбга чиқариш иқтисодий ислоҳотнинг негизини ташкил этади.

Хўжаликда бозор муносабатларига ўтишда вужудга келган хўжалик ҳисобида иш юритувчи ишлаб чиқариш бўлинмалари асосида ширкатлар тузиш хўжаликдаги ерни ва мавжуд техникани тўғри тақсимлашни талаб этади.

Ширкатларга алмашлаб экиш массивларини бутунлигича бериш мақсадга мувофиқдир. Алоҳида далалар ишлаб чиқариш жамоаларига алмашлаб экиш муддати тугагунча бериб қўйилгани маъқул. Мақсад — ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкит этишда биринчи бўғин бўлган оила жамоаларига мустақиллик бериб, уларни ернинг ва етиштирилган маҳсулотнинг ҳақиқий эгасига айлантириш ва шу йўл билан деҳқонни ўз меҳнатидан манфаатдор этиш, ишлаб чиқаришни янада юксалтириш.

Ернинг адолатли тақсимланиши учун биринчи навбатда хўжаликдаги ер майдонларини, ишчилар ва оилаларнинг сони ҳамда мавжуд оилаларнинг таркибини ҳисобга олиш зарур. Ерни тақсимлашда бир ишчига ўртача тўғри келадиган ер майдонини аниқлаш билан бирга ернинг унумдорлиги ва жойланишини ҳам ҳисобга олиш керак. Шу вақтгача пахтачилик бригадаларида ғўза парваришидан то терим давригача экинга оилавий усулда ишлов берилиб, лекин йиғим-терим ва ҳосилни топшириш бригада бўйича амалга оширилар эди. Бошқача қилиб айтганда, оиланинг қанча пахта тергани ва унинг сифатидан манфаатдорлиги ҳисобга олинмаган. Амир Темур номли хўжаликда ҳар бир ишчига 5—7 ва ундан кўпроқ гектар пахта майдони тўғри келиб, ҳар бир оилага камида 15—20 гектардан ер ажратиш имкони бор. Бунда ҳар бир деҳқончилик ширкатига 380—550 гектар ер майдони тўғри келади. Уюшмада оилаларга ўртача 15 гектардан то 40 гектаргача ер ширкат таркибидан ажратилди.

Шартномаларни тузишда ерларнинг сифатига ва жойлашишига қараб ҳосилнинг буюртма қисми ва ижара ҳақи аниқланиши катта аҳамиятга эга, чунки кўпинча келишмовчиликлар шу масаланинг адолатли ҳал этилмаганидан келиб чиқади.

ХЎЖАЛИК ФАОЛИЯТИ ВА ИЧКИ ИҚТИСОДИЙ ТАМОЙИЛ

ШИРКАТЛАР УЮШМАСИ таркибига кирган ва бошқа ташкилотларнинг уюшма билан бўладиган муносабатлари шартнома, битим, келишув ёки бошқа ҳуқуқий-иқтисодий ҳужжатлар негизида ташкил этилади.

Ширкатлар ва бошқа корхоналар ўзлари етиштирган маҳсулотларини (бажарилган иш ва кўрсатилган хизматларни) шартномалар асосида мустақил сотиш учун ширкатлар уюшмаси номидан хўжалик шартномалари тузиш ва олинган даромадлардан меҳнатга ҳақ тўлашда, бюджетга солиқ ва тўловлар ўтказишда, ижтимоий суғурталарга бадаллар беришда мустақил пул ва моддий бойликлари билан ҳисоб-китоб қилишлари мумкин. Банк бундай ширкат ва ташкилотларга ҳисоб рақами очади. Уюшма Уставда кўрсатилганидек, ширкатлар ва бошқа корхоналар учун зарур бўлган пул маблағларини марказлашган ҳолда банк ташкилотларидан олиб тарқатиши мумкин.

Соф даромад, амортизация ажратмалари уюшма таркибига кирган ширкатларнинг ва бошқа бўлинмаларнинг аъзолик бадаллари, шунингдек, бошқа тўловлар (уюшма бошқарув аппаратини сақлаш учун ажратмалар, иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш, резерв фондлари учун ажратмалар) уюшма молиявий ресурсларининг манбаидир.

Уюшма ва ширкатлар ўзлари етиштирган қишлоқ хўжалик ва саноат маҳсулотларини давлат томонидан ўрнатилган тартибда сотадилар. Давлат буюртмаларини бажаргандан сўнг, ширкатлар қолган маҳсулотларни ўз ихтиёрларига кўра уюшма орқали ички ва ташқи бозорда келишилгон ҳолда, шартномавий баҳоларда истеъмолчиларга сотадилар. Пахта толасини ҳам, хомашё тайёрлаш давлат йиллик буюртмаларини бажарганларидан кейингина уюшма орқали сотишлари мумкин.

Уюшма меҳнатни ташкил этиш ва унинг хавфсизлигини таъминлаш тўғрисида ширкат ва бошқа корхоналарга буюртмалар бериб боради ва амалий ёрдам кўрсатади. Уюшмада ширкатлар ва бошқа хўжаликлар меҳнатга ҳақ тўлаш усули ва тузилишларини ўзлари мустақил белгилайдилар. Уюшма аппаратининг меҳнат ҳақи ширкатларга кўрсатилган хизматлар ва бажарилган ишларнинг ҳажми ва сифатига қараб белгиланади ва кенгаш тамонидан тасдиқланади.

Ширкатлар марказлаштирилган фондларни бунёд этишда қатнашадилар ва давлат бюджетига солиқларни, бошқа тўловларни тўлаганидан сўнг, ҳамда уюшманинг ва қишлоқ хўжалик бошқарув органлари марказлаштирилган фондларига маблағ ўтказганларидан кейин олинган умумий даромадни мустақил тақсимлайдилар.

Иқтисодий ислоҳотни жадаллаштиришда ички хўжалик иқтисодий механизмини тўғри йўлга қўйиш катта аҳамиятга эга. Бу масалани ечишда бир қанча муаммолар мавжуд. Шулардан бири техника ва ускуналардан унумли фойдаланишдир. Бундан ташқари техникадан фойдаланишда технологик жараёнлар ҳам бузилмаслигини таъминлаш керак. Шуни эътиборга олиб картани ширкатга ва улар ичидаги ишлаб чиқарувчиларга яхлитлигича бериш техникадан анча унумли фойдаланишни таъминлайди. Айниқса, бозор иқтисодиётига ўтишда, техника сотиб олиш кундан-кунга оғирлашиб бораётган ҳозирги даврда техникадан унумли фойдаланишнинг яна бир йўли мавсумда қисқа муддат фойдаланилаётган машина ва ускуналарни бир жойга йиғиб, уюшма таркибида алоҳида хизмат кўрсатувчи ширкатлар тузиш мақсадга мувофиқдир. Бунда алоҳида механизаторлар техника хизмати кўрсатиш ширкатларининг аъзоси бўлиб, ўз навбатида техникани ижарага олиб, деҳқончилик ва чорва жамоаларига хўжалик ҳисоби тамойили асосида хизмат кўрсатадилар (чек орқали).

Агар ижарачилар деҳқончилик билан шуғулланаётган бўлинманинг раҳбари ёки аъзоларидан бири ўзи механизатор бўлса, унда техникани ўзи ижарага олиб ишлатиши лозим. Ёки ўз техникасига ўзи эга бўлиши мумкин (агар ер майдони техникадан тўлиқ фойдаланишга имкон берса).

Техникадан фойдаланишнинг яна бир йўсини — механизатор деҳқончилик билан шуғулланаётган бир гуруҳ жамоаларга хизмат кўрсатади ва у шу гуруҳнинг йиллик даромадидан манфаатдор бўлади.

Уюшмада иқтисодий тамойилларни юритишда ишлаб чиқариш ширкатлари билан хизмат кўрсатувчи ширкатларнинг иқтисодий муносабатлари алоҳида эътиборга эга. Қишлоқ хўжалик машиналари хизмати ширкатининг вазифаси шуки, у ишлаб чиқарувчилар, аҳоли ва чет ташкилотларнинг трактор ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик машиналарига бўлган хизмат талабини қондиради. Бир гектар ёки бир эталон гектар ерга ишлов бериш қиймати хизмат ҳақини аниқлашнинг асосий кўрсатгичи ҳисобланади. Бунинг учун технологик харита бўйича ҳар бир ишнинг ёки 1 эталон гектарнинг қиймати аниқланади. Ҳисоб-китоб ишларини осонлаштириш учун хизмат ҳақи 1 эталон гектарнинг қиймати ҳисобидан берилгани маъқулроқ. Бу чек орқали амалга оширилади. Чекда бажарилган ишнинг ҳажми ва қиймати кўрсатилади. Агар ишнинг қийматини ижарачи ўзи аниқлай олмаса, бу ишни ширкат ҳисобчиси бажаради. «Устахона» ширкати хизмати учун иш ҳажми, унинг мураккаблиги ва бир иш соати қиймати асосий кўрсатгич ҳисобланади. Шунга асосан йил давомида «Устахона» ишчи ва хизматчиларининг иш ҳақи шу асосда йил бўйи ҳисоб-китоб қилиб борилади. Йилнинг охирида хизмат кўрсатишдан тушган ва бошқа даромадлар асосида якуний ҳисоб-китоб қилинади. Шундан кўриниб турибдики, «Устахона» қанча кўп ва сифатли хизмат кўрсатса, оладиган даромади шунча ошади ва ишчиларнинг йиллик даромади ҳам мўмай бўлади, чунки келтирилган қўшимча даромадлардан (чекларга нисбатан) 30 фоизи иш ҳақи сифатида берилиши кўзда тутилган.

«Транспорт» ширкати ишлаб чиқарувчиларга, бошқа жамоаларга ва шахсларга транспорт хизмати кўрсатишгани учун хизмат ҳақи 1 т/км ёки 1 иш соати ҳисобидан олади. Айрим ҳолатларда заруриятга қараб, юксиз хизмат қилувчи транспорт воситалари учун хизмат ҳақи 1 км масофага ҳам ҳисобланиши мумкин.

Транспорт тракторларида хизмат кўрсатувчи тракторчиларнинг иш ҳақи хизмат қийматининг 21,0 фоизини ташкил этади. Йил охирида ҳам ҳисоб-китоб шу ҳисобидан бўлади.

Ишлаб чиқариш ширкатларидан бошқа уюшмага кирувчи умумий хизмат кўрсатиш ширкатлари (агрономия ва агрохимия, зооветеринария, маҳсулотларни сотиш ва маданий) ҳам ўзаро муносабатларини уюшмада қабул қилинган ички хўжалик ҳисоб-китоб баҳолари орқали олиб боришади.

Уюшмада ўзаро иқтисодий муносабатларни тўғри йўлга қўйиш ишлаб чиқаришни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга. Уюшма қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш ва сотиб олиш билан шуғулланади ва асосий буюртмачи сифатида ширкатларнинг давлат билан бўладиган муносабатларини амалга оширади. Ширкат жамоалари ўз маҳсулотларини шартномага қарашли қисмини уюшма орқали ички хўжалик ёки келишилган баҳоларда сотади.

Ширкатлар бошқариш аппаратини сақлашга, умумхўжалик фойдаланишидаги иморатларни, ишлаб чиқариш биноларини, ижтимоий-маданий объектларни сақлашга ажратмаларни амалга оширади, шунингдек, ўз фойдасидан бюджетга ажратмалар ўтказади. Ширкатлар ихтиёридаги барча тўловлар амалга оширилганидан кейин қоладиган соф фойда уюшмага аъзо бўлган ширкатлар ўртасида уларнинг умумий даромаддаги ҳиссасига мунсиб равишда тақсимланади.

БОШҚАРУВ

УЮШМА аъзоларининг умумий ёки вакиллар йиғилиши — уюшма бошқарувининг олий органи ҳисобланади. Уюшма фаолиятини умумий (вакиллар) йиғилишлари ўртасидаги даврда уюшма бошқаруви кенгаши бошқаради.

Уюшма аъзоларининг тадбиркорлик, хўжалик ва бошқа фаолиятлари билан боғлиқ бўлган энг муҳим масалалар уюшманинг умумий ёки вакиллар йиғилишида муҳокама қилинади ва тасдиқланади. Вакиллар уюшма таркибий субъектлари (ширкат, кичик корхона ва бошқалар)даги меҳнат жамоалари йиғилишларида уюшма аъзолари орасидан уюшманинг умумий (вакиллар) йиғилишида белгиланган муддатга сайланадилар.

Вакиллар сони, ваколат меъёрлари кенгаш томонидан уюшма аъзоларини бошқариш ишларига мумкин қадар кенгроқ жалб этишни назарда тутган ҳолда белгиланади.

Уюшма раиси, кенгаш аъзолари, тафтиш комиссиясининг аъзолари вакиллар таркибига сайланмасдан қўшиладилар. Барча вакилларнинг ярмидан кўпи қатнашган тақдирдагина бу йиғилиш масалаларни ҳал этиш ҳуқуқига эга бўлади.

Ширкатлар уюшмасини қонунлаштириш мақсадида барча ҳуқуқий актлар (Уставлар, далолатномалар, шартномалар ва бошқа норматив ҳужжатлар) тегишли идораларда рўйхатдан ўтказилиб, тасдиқланиши шарт.

Қишлоқ хўжалик корхоналарига иқтисодий мустақиллик бера туриб акционерлаштириш орқали хусусийлаштириш жараёнини тезлатиш ва ҳар бир ишчининг унинг меҳнатини ҳисобга олган ҳолда корхона даромадидаги улушини аниқлаш иқтисодий ислоҳотнинг жадаллашишига замин яратади.

Р. АБДУЛЛАЕВ,
Қишлоқ хўжалик фанлари академияси деҳқончилик саноати мажмуида бозор ислоҳоти институтининг бўлим мудири, иқтисод фанлари доктори, профессор.

Т. ФАРМОНОВ,
институтнинг шўъба бошлиғи, иқтисод фанлари номзоди.

Н. ЁҚУБОВ,
Пахтакор туманидаги Амир Темур номли ширкатлар уюшмаси раиси.

● *Футбол*

МАРАДОНА АМЕРИКАНИ ТАРК ЭТДИ

1976 йилнинг 20 октябри. Майдонда Аргентинанинг энг кучли жамоалари ҳисобланган «Аргентинос Хуниорс» ва «Бока Хуниорс» футболчилари мамлакат биринчилиги учун «ҳаёт-мамот» курашини давом эттиришаётган бир пайтда ҳали 16 ёшга ҳам тўлмаган футболчи ўйинга туширилди. У учрашув тугашига бор-йўғи ўн икки дақиқа қолганида рақиб дарвозасини «ишғол» қилиб, «Аргентинос-Хуниорс» командасини ғалаба билан таъминлади. Шу-шу бўлди-ю, бу ўйинчи агрентиналик мухлислар оғзига тушди. Қувончи еру кўкка сиғмаган футболчининг болаликдаги бир-биридан юксак орзулари аста-секин рўёбга чиқа бошлади... Бизга маълум ва машҳур бўлган, футбол «юлдузи» Диего Марадонанинг футболдаги илк қадами худди шундай бошланган эди. Унинг шон-шуҳрати, довруғи Америка биринчилигида яна «қайта»дан алоҳида кашф этилиши мумкин эди.

Бироқ у 25 июнь куни Бостон шаҳридаги «Фоксборо Стадиуме» ўйингоҳида бўлган Аргентина—Нигерия учрашувида шундай мудҳиш хатога йўл қўйдики, бу хатони агрентиналиклар кўз ёшлари билан кутиб олди. Гапнинг лўндасини айтганда Д. Марадона ушбу учрашувда кучли миқдорда наркотик модда қабул қилиб, майдонга тушганлиги сезилиб қолди. ФИФА Бош котиби Иозеф Блоттер Мародонанинг чемпионат ўйинларидан четлаштирилганлигини айтди. Бу совуқ хабар 30 июннинг тонггида бутун жаҳон матбуот нашрлари бўйлаб тарқалди. Футбол «юлдузи»нинг навбатдаги «найранги»ни агрентиналиклар миллий фожиа деб эълон қилди. Гуруҳ ўйинларининг охирги турида Болгария терма жамоасидан оғир зарбага учраган аргентиналиклар 1/8 финал ўйинида румин футболчиларига қарши майдонга тушди. Терма жамоа таркибида Марадонанинг ўйнамаётганлиги руминларнинг ғалабага бўлган «иштаҳа»ларини очиб юборди шекилли, биринчи бўлимнинг 10 дақиқасидаёқ Илие Думетреско ҳисобни очишга муваффақ бўлди. Орадан тўрт дақиқа ўтар-ўтмас Лотин американлик тўп урар Габриэль Батистута чемпионатдаги бешинчи тўпини Флорин Пруня қўриқлаётган дарвозага аниқ йўллади. 3:2 ҳисобида европаликлар фойдасига ҳал бўлган ўйин Аргентина терма жамоасининг Марадонасиз тасаввур қилиш қийинлигини кўрсатди. Маълумки, агрентиналиклар сўнгги тўртта чемпионатда яхши ўйин кўрсатиб, икки марта жаҳон чемпиони, бир гал иккинчи ўринни олишга сазовор бўлишган эди. Аммо Америка биринчиликларида Аргентиналик миллионлаб мухлисларнинг орзулари армонга айланди. Армон бўлганда ҳам энг залворлисига.

Жамоадаги Фернандо Ренандо, Хосе Басуальдо, Габриэл Батистута, Диего Симеоне, Ленардо Родрего ҳам битта Марадоначалик ўйин кўрсата олмади. Ёдингизда бўлса аргентиналиклар чемпионатнинг биринчи турида Греция футболчиларини йирик (4:0) ҳисобда мағлубиятга учратиб, иккинчи ўйинда кучли жамоалардан деб тан олинган Нигерия терма жамоасини 2:1 ҳисобида доғда қолдирган эди. Ҳар иккала ўйинда ҳам Марадона ўйинчиларга тўпни аниқ етказиб бериш бўйича «официантлик» вазифасини бажарди ва унинг бевосита ёрдами туфайли терма жамоа икки ўйинда беш марта тўп киритишга эришди. Гарчи, футбол «юлдузи» ФИФА қонун-қоидаларини бузган бўлса-да, Америка кўчаларининг ҳар бир муюлиши ва ўйингоҳларида «Биз сени севамиз, Марадона» ёзуви остида агрентиналиклар унинг санъатига сажда қилишмоқда. Ҳатто, бу кетма-кет муваффақиятлардан сўнг терма жамоанинг собиқ мураббийси К. Билардо «ҳаволаниб», «Америкада фақат Аргентинагина чемпион бўлади», деб мақтанди. Аммо Аргентина терма жамоасининг 1/8 финалдан сўнг ўз ватанларида туриб, жаҳон чемпионати мусобақаларини ойнаи жаҳон орқали томоша қилишини собиқ мураббий ҳаёлига ҳам келтирмаган эди. Аслида, Россия футболчиларининг «бошига етган» ўйинчи ҳам Марадонанинг ўзгинасидир. «Жиловланмас арслонлар» деб ном олган терма жамоани 6:1 ҳисобида «жиловлаган» россияликларнинг 1/8 финал ўйинида қатнашишлари Аргентина—Болгария учрашуви натижасига боғлиқ бўлиб қолганлигини яхши билардик. Ўйин натижаси эса биз кутганчалик бўлмади. Менимча, бу ўйинда Марадона ўйнаганида бор-ми, нигерия футболчиларидек абжир жамоани «тўхтатиб» қўйган жамоага Болгария ҳеч нарса эмас эди.

Гуруҳ беллашувларининг АҚШ — Колумбия учрашувидан сўнг, XV жаҳон чемпионати тарихида қонли воқеа рўй берди. Гап шундаки, колумбиялик 27 ёшли Андрес Эскобар Америка терма жамоаси билан бўлган учрашувда ўз дарвозасига беихтиёр тўп киритгани учун, жамоа ватанига қайтгач, у маҳаллий «ишқибоз»лар томонидан отиб ўлдирилди.

Мутахассисларнинг фикрича, XV жаҳон чемпионати ўзининг ҳужумкорлиги ва тўпларга бой бўлганлиги билан барча чемпионатлар орасида алоҳида ўрин тутар экан. Масалан, чемпионатнинг гуруҳлар ўртасидаги беллашувларида 84 марта тўп киритилди. 1/8 финалнинг олти ўйинида эса 20 бор дарвозалар аниқ нишонга олинди. Чемпионатнинг яна бир характерли томони шундаки, биринчиликда қатнашаётган ҳакамлар «ўжар» ўйинчиларга нисбатан огоҳлантириш карточкаларини «қизғанишмаяпти». 1990 йилдаги Италия чемпионатининг 36 учрашувида 87 та огоҳлантириш карточкалари кўрсатилган бўлса, Америка биринчилигида эса бу кўрсаткич (32 ўйинда) 126 тага етди. Тўғридан-тўғри майдондан четлаштирилган футболчилар сони 5 нафарга етди.

Чемпионатнинг 2 июлдан 4 июлгача ўтказилган 1/8 финал ўйинлари қуйидаги натижалар билан якунланди:

Германия — Бельгия — 3:2.
Испания—Швейцария — 3:0.
Руминия—Аргентина — 3:2.
Саудия Арабистони — Швеция — 1:3.
Голландия—Ирландия — 2:0.
Бразилия — АҚШ —1:0.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

VISA

Дунё бир, валюта бир

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки маълум қиладики, хорижий банклар чиқарган карточкаларига 1994 йил 25 апрелдан Ўзбекистон худудида хизмат кўрсатиш бошланди. 1994 йил 14 июндан эса VISAнинг шахсий карточкалари муомалага чиқарилди, у бутун дунё бўйлаб VISA карточкаларига хизмат кўрсатувчи 15 миллион нуқтада: осмонўпар меҳмонхоналардан тортиб бензин қуйиш станцияларига, авиакомпаниялардан тортиб мустақил дўконларда, автомобилларни прокатга бериш нуқталаридан тортиб ресторанларда, шунингдек, нақд пул олиш учун 350 минг касса нуқталари ва 160 минг банкоматларда қабул қилинмоқда. Энди сиз ҳам юридик, ҳам хусусий шахсларга тўловлар учун нуфузли, замонавий, фойдали ва қулай воситани олиш имконига эгасиз.

Миллий банкнинг VISA карточкаси эгалари ундан республика худудида ҳам фойдаланишлари мумкин. Карточкалар товарларни чет эл валютасига сотаётган ва хизмат кўрсатаётган кўплаб савдо ва хизмат нуқталарида тўлов воситаси сифатида қабул қилинмоқда. Карточка эгалари миллий банк ва унинг бўлимларида нақд валюта олишда фойдаланишлари мумкин.

Сизнинг омонатингиз ва операцияларингиз сири қонун билан кафолатланган.
Ҳар бир бообрў бизнесмен VISAнинг пластик карточкасига эга бўлиши мумкин.
Бу - қулай, фойдали ва нуфузли.
VISA карточкаси билан маърифатлашган дунёга қадам қўйинг!

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки. Кредит карточкаларини жорий этиш бўлими. Тел: 33-90-96, 33-78-16, 33-70-74.

АВТОТРАНСПОРТ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА !

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошидаги хўжалик ҳисобидаги ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш Маркази фуқаролар ва ҳуқуқий шахсларга, давлат ташкилотларига, қўшма корхоналарга, барча мулкчилик шаклларидаги корхона-муассасаларга уларга қарашли чакана, улгуржи, давлат, бозор нархларида сотиб олинган ҳар қандай маркадаги, шу жумладан, хорижий, автотранспорт воситаларига йўл-транспорт ҳодисалари, олиб қочиш, ўғирлаш оқибатида етказилган зарарнинг ҳажми-миқдорини, ташқи кўринишига етказилган зарарнинг даражасини, қолдиқ қийматини аниқлаш юзасидан малакали хизмат кўрсатади.

Мурожаат учун телефони: *40-42-69, 40-50-02, 40-19-26, 40-57-91.*

Манзилимиз:
Тошкент шаҳри, Себзор кўчаси, 1-уй. Ғафур Ғулом номли метро бекати, "Танга" магазинининг қаршисида.

Ўздаварқурилишқўм ва Тошкент архитектура-қурилиш институти 1994 йил 10-12 октябрда "Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётида архитектура ва қурилиш фанининг ўрни" мавзусида Халқаро симпозиум ўтказадилар. Анжуманга олим ва мутахассислар, қурилиш соҳасига оид вазирлик, концерн ва корхоналар раҳбарлари, ўз ишини бошламоқчи бўлган тадбиркор шахслар таклиф этилади.

Халқаро симпозиум илмий ишлар тўпламига 1,5 бет ҳажмда мақола матни (инглиз ва рус тилида 1-2 қатор мазмуни билан) 20 июлгача қабул қилинади.

Маълумот учун телефонлар:
41-80-02, 41-11-73
Ташкилий қўмита манзили:
700011, Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13 уй.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

1994/95 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚУЙИДАГИ КАСБИЙ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛИНИ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(700095, Тошкент ш., Талабалар шаҳарчаси, тел. 465407).

Математика; геология; тупроқшунослик; физика; кимё; биология; менежмент; халқаро иқтисодий муносабатлар; фалсафа; география; социология; тарих; ҳуқуқшунослик; журналистика; ўзбек филологияси; рус филологияси; роман-герман филологияси.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕХНИКА УНИВЕРСИТЕТИ

(700068, Тошкент ш., Талабалар шаҳарчаси, тел. 460463).

Автоматлаштириш ва бошқарув; информатика ва ҳисоблаш техникаси; электрон воситалари технологияси ва лойиҳалаш; радиотехника; технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; ер усти транспорт тизимлари; агромуҳандислик; авиа ва ракетасозлик; менежмент; электроэнергетика; иссиқлик энергетикаси; электротехника, электромеханика ва электротехнологиялар; геология ва фойдали қазилмалар разведкаси; тоғ-кон иши; металлургия; электроника ва микроэлектроника; метрология; стандартлаш ва сертификатлаш; нефть ва газ иши; кимёвий технология ва биотехнология; дизайн.

Тошкент давлат техника университетининг Қарши филиали

Электроэнергетика; иссиқлик энергетикаси; нефть ва газ иши.

Тошкент давлат техника университетининг Бухоро филиали

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; электроэнергетика; нефть ва газ иши.

Тошкент давлат техника университетининг Фарғона филиали

Асбобсозлик; электроника ва микроэлектроника.

Тошкент давлат техника университетининг Навоий филиали

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар: электроэнергетика; тоғ-кон иши; металлургия; экология ва табиатдан фойдаланиш; агромуҳандислик.

Тошкент давлат техника университетининг Чирчиқ факультети

Автоматлаштириш ва бошқарув; технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; электротехника, электромеханика ва электротехнологиялар.

Тошкент давлат техника университетининг Ангрен факультети

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; электроэнергетика; иссиқлик энергетикаси; тоғ-кон иши.

Тошкент давлат техника университетининг Олмалиқ факультети

Тоғ-кон иши; металлургия; экология ва табиатдан фойдаланиш.

Тошкент давлат техника университетининг Андижон умумтехника факультети

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; ер усти транспорт тизимлари.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

(700063, Тошкент ш., Ўзбекистон кўчаси, 149, тел. 454346).

Маркетинг; агроиқтисодиёт; иқтисодиёт; халқаро иқтисодий муносабатлар; иқтисодиётдаги ахборот тизимлари.

Тошкент давлат иқтисодиёт университетининг Урганч филиали

Иқтисодиёт; молия ва кредит; маркетинг.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЖАҲОН ТИЛЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ

(700015, Тошкент ш., Собир Юсупов кўчаси, 21, тел. 750991).

Роман-герман филологияси; рус филологияси; шарқ филологияси.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

(700100, Тошкент ш., Горбунова кўчаси, 5, тел. 531058).

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; менежмент; тўқимачилик ва енгил саноат маҳсулотлари технологияси: полиграфия; кимёвий технология ва биотехнология.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг Андижон филиали

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; тўқимачилик ва енгил саноат маҳсулотлари технологияси; кимёвий технология ва биотехнология.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг Марғилон умумтехника факультети

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; тўқимачилик ва енгил саноат маҳсулотлари ва технологияси.

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ

(700084, Тошкент ш., Х. Асомов кўчаси, 7, тел. 345538).

Молия ва кредит; иқтисодиёт; халқаро иқтисодий муносабатлар.

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ-ЙЎЛЛАР ИНСТИТУТИ

(700000, Тошкент ш., Пролетар кўчаси, 20, тел. 339009)

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; ер усти транспорт тизимлари; менежмент; қурилиш; транспорт воситалари эксплуатацияси; иқтисодиёт; экология ва табиатдан фойдаланиш; электротехника, электромеханика ва электротехнологиялар; маркетинг; атроф-муҳитни муҳофаза қилиш.

Тошкент автомобиль йўллар институтининг Термиз филиали

Транспорт воситалари эксплуатацияси; менежмент; қурилиш; иқтисодиёт.

ТОШКЕНТ АРХИТЕКТУРА-ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ

(700011, Тошкент ш., Навоий кўчаси, 13, тел. 411262)

Қурилиш: автоматлаштириш ва бошқарув; менежмент; амалий геодезия; ўрмон иши; архитектура; тарғибот ва ташвиқотнинг тасвирий воситалари; шаҳар, қишлоқ ва боғ ансамблларини бадиий лойиҳалаштириш.

Тошкент архитектура қурилиш институтининг Нукус умумтехника факультети

Қурилиш; менежмент.

Тошкент архитектура қурилиш институтининг Ангрен факультети

Қурилиш: ўрмон иши.

Тошкент архитектура қурилиш институтининг Урганч факультети

Қурилиш: архитектура.

ТОШКЕНТ КИМЁ-ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

(700029, Тошкент ш., Т. Шевченко кўчаси, 1, тел. 563670)

Кимёвий технология ва биотехнология; менежмент; озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси.

Тошкент кимё-технология институтининг Чирчиқ факультети

Кимёвий технология ва биотехнология.

Тошкент кимё-технология институтининг Ангрен факультети

Кимёвий технология ва биотехнология.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ШАРҚШУНОСЛИК ИНСТИТУТИ

(700060, Тошкент ш., Лоҳутий кўчаси, 15, тел. 335224).

Шарқ филологияси; шарқшунослик - африканистика; Марказий Осиё халқлари тарихи; Осиё ва Африка мамлакатлари иқтисодиёти (халқаро иқтисодий муносабатлар); халқаро муносабатлар тарихи.

САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(703004, Самарқанд ш., Горький кўчаси, 15, тел. 352626).

Математика; амалий математика ва информатика; механика; технологик машиналар ва асбоб-ускуналар: электроника ва микроэлектроника; физика; кимё; биология; менежмент; география; социология; педагогика; тарих; ўзбек филологияси; рус филологияси; миллий мактабларда рус тили; роман-герман филологияси; журналистика; мусиқа-педагогика; тожик тили ва адабиёти; ҳуқуқшунослик; жисмоний маданият.

САМАРҚАНД АРХИТЕКТУРА-ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ

(705017, Самарқанд ш., Лолазор кўчаси, тел. 373479).

Қурилиш; менежмент; ер усти транспорт тизимлари; электроэнергетика; архитектура; амалий геодезия; шаҳар, қишлоқ ва боғ ансамблларини бадиий лойиҳалаштириш.

ФАРҒОНА ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(712000, Фарғона ш., Усмонхўжаев кўчаси, 19, тел. 42871).

Математика; физика; кимё, биология; география; психология; социология; педагогика; касбга ўқитиш; тупроқшунослик; тарих, шарқшунослик; африканистика; жисмоний маданият; ҳарбий чақириқгача тайёргарлик; рус филологияси; миллий мактабларда рус тили; ўзбек филологияси; роман-герман филологияси; шарқ филологияси; халқаро иқтисодий муносабатлар; менежмент; иқтисодиёт; тиббиёт-профилактика иши; асбобсозлик; ҳуқуқшунослик; агроиқтисодиёт; маданият.

ФАРҒОНА ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

(712022, Фарғона ш., Фарғона кўчаси, 8, тел. 21576).

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; кимёвий технология ва биотехнология; электроэнергетика; иқтисодиёт; менежмент; озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси; информатика ва ҳисоблаш техникаси, қурилиш; молия ва кредит.

Фарғона политехника институтининг Қўқон филиали

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; қурилиш; менежмент; иқтисодиёт.

АНДИЖОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(710020, Андижон ш., Наманган кўчаси, 129, тел. 50831).

Математика; кимё; физика; биология; педагогика; тарих; ҳуқуқшунос-педагог; ўзбек филологияси; Осиё ва Африка мамлакатлари иқтисодиёти; жисмоний маданият; география.

АНДИЖОН ДАВЛАТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

(710011, Андижон ш., Бобур кўчаси, 5, тел. 44373).

Ўзбек филологияси; рус филологияси; миллий мактабларда рус тили; роман-герман филологияси; шарқ филологияси.

АНДИЖОН ИҚТИСОДИЁТ ВА БОШҚАРУВ ИНСТИТУТИ

(710019, Андижон ш., Бобур шоҳ кўчаси, 56, тел. 56235).

Менежмент; иқтисодиёт; молия ва кредит; иқтисодиётдаги ахборот тизимлари; халқаро иқтисодий муносабатлар; маркетинг; агроиқтисодиёт.

БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(705018, Бухоро ш., тел. 30170).

Математика; амалий математика ва информатика; физика; кимё; биология; география; ўзбек филологияси; рус филологияси; роман-герман филологияси; тожик тили ва адабиёти; тарих; менежмент; педагогика; касбга ўқитиш; миллий мактабларда рус тили; чизмачилик ва тасвирий санъат; мусиқа-педагогика; жисмоний маданият; ҳарбий чақириқгача тайёргарлик, агроиқтисодиёт; агрономия, агромуҳандислик; тупроқшунослик.

БУХОРО ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА ЕНГИЛ САНОАТ ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

(705017, Бухоро ш., Қ. Муртазоев кўчаси 15, тел. 37984).

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; касбга ўқитиш; менежмент; кимёвий технология ва биотехнология; озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси; тўқимачилик ва енгил саноат маҳсулотлари технологияси; қурилиш.

Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технология институтининг Шаҳрисабз умумтехника факультети

Озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси; тўқимачилик ва енгил саноат маҳсулотлари технологияси.

ГУЛИСТОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(707000, Гулистон ш., 4 м-р, тел. 26672).

Математика; агромуҳандислик; тупроқшунослик; физика; кимё; биология; касбга ўқитиш; география; педагогика; тарих; ўзбек филологияси; рус филологияси; роман-герман филологияси; жисмоний маданият; иқтисодиёт; менежмент; қозоқ тили ва адабиёти.

ЖИЗЗАХ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

(708000, Жиззах ш., Рашидов пр., тел. 35061).

Менежмент; қурилиш; кимёвий технология ва биотехнология; тўқимачилик ва енгил саноат маҳсулотлари технологияси; технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; транспорт воситалари эксплуатацияси; озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси; электроэнергетика; агромуҳандислик.

ҚАРШИ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(730006, Қарши ш., Кўчабоғ кўчаси, 17, тел. 39573).

Математика; амалий математика ва информатика; технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; касбга ўқитиш; тупроқшунослик; экология ва табиатдан фойдаланиш; физика; кимё; биология; менежмент; молия ва кредит; ўзбек филологияси; психология; география; социология; педагогика; тарих; рус филологияси; миллий мактабларда рус тили; роман-герман филологияси; мусиқа-педагогика; жисмоний маданият; шарқ филологияси.

ҚОРАҚАЛПОҚ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(742012, Нукус ш., Университетская кўчаси, 1, тел. 31019).

Математика; амалий математика ва информатика; физика; кимё; биология; тупроқшунослик; география; экология ва табиатдан фойдаланиш; ўзбек филологияси; рус филологияси; роман-герман филологияси; журналистика; тарих; ҳуқуқшунослик; иқтисодиёт; молия ва кредит; кимёвий технология ва биотехнология; иқтисодиётдаги ахборот тизимлари; қозоқ тили ва адабиёти: туркман тили ва адабиёти.

НАМАНГАН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(716019, Наманган ш., Уйчи кўчаси, 316, тел. 64164).

Математика; амалий математика ва информатика; физика; химия; биология; география; ўзбек филологияси; рус филологияси; роман-герман филологияси; шарқ филологияси; шарқшунослик; африканистика; журналистика; тарих; иқтисодиёт; чизмачилик ва тасвирий санъат; санъат; касбга ўқитиш; педагогика; жисмоний маданият.

НАМАНГАН САНОАТ-ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

(716003, Наманган ш., Дўстлик кўчаси, 12, тел. 42432).

Технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; қурилиш; кимё технология ва биотехнология; транспорт воситалари эксплуатацияси; қурилиш; касбга ўқитиш; менежмент; молия ва кредит; озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси; информатика ва ҳисоблаш техникаси; агромуҳандислик.

НАМАНГАН МУҲАНДИС-ИҚТИСОД ИНСТИТУТИ

(716024, Наманган ш., 3 м-р, Косонсой кўчаси, 7, тел. 26522).

Менежмент; тўқимачилик ва енгил-саноат маҳсулотлари технологияси; технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; маркетинг; иқтисодиёт.

ТЕРМИЗ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(732011, Термиз ш., Ф. Хўжаев кўчаси, 43, тел. 31758).

Математика; физика; кимё; биология; тупроқшунослик; география; экология ва табиатдан фойдаланиш; ўзбек филологияси; роман-герман филологияси; тарих; тожик тили ва адабиёти; жисмоний маданият; агроиқтисодиёт; молия ва кредит; педагогика; касбга ўқитиш; миллий мактабларда рус тили; рус филологияси.

УРГАНЧ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(740000, Урганч ш., Ҳ. Олимжон кўчаси, 14, тел. 61674).

Математика; амалий математика ва информатика; физика; кимё; биология; география; ўзбек филологияси; роман-герман филологияси; тарих; менежмент; миллий мактабларда рус тили; педагогика; мусиқа-педагогика; кимёвий технология ва биотехнология; технологик машиналар ва асбоб-ускуналар; транспорт воситалари эксплуатацияси; жисмоний маданият; тупроқшунослик; касбга ўқитиш.

* * *

Абитуриентларнинг ҳужжатлари қабул комиссиялари томонидан 25 июлга қадар қабул қилинади. Олий ўқув юрти ректори номига ёзилган аризага ўрта ёки ўрта-махсус маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, 086/У-шаклидаги тиббий маълумотнома, 3X4 ўлчамли 6 дона фотосурат илова қилинади. Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлиги ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртига ўқишга кираётган абитуриентлар аризасига қўшимча равишда иш жойларидан маълумотномани ёки меҳнат дафтарчасидан кўчирмасини илова қиладилар.

Тест синовлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази томонидан жойларда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиш шаклига киришда — 30 июлда, кундузги бўлимга — 5 августда ўтказилади.

Танлов ва талабаликка қабул қилиш Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш бўйича Давлат идоралараро комиссияси томонидан абитуриентларни тест синовлари ва қўшимча ижодий (профиль) имтиҳонлар натижасида тўплаган баллари асосида ўтказилади.

Олий ўқув юртларига қабул Давлат идоралараро комиссияси томонидан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларининг биринчи курсларига 1994/95 ўқув йилига талабаларни қабул қилиш тартиби ва қоидалари тўғрисидаги Низом асосида амалга оширилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

1994/95 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ТИББИЁТ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ БИРИНЧИ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Ҳамза кўчаси, 103-уй, телефон: 67-63-05).

Даволовчи врачлар, стоматологлар тайёрлайди.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИККИНЧИ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Фаробий кўчаси, 2-уй, телефон: 46-83-11).

Даволовчи врачлар, санитария врачлари тайёрлайди.

АНДИЖОН ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

(Андижон шаҳри, Навоий шоҳ кўчаси, 136-уй, телефон: 5-26-92).

Даволовчи врачлар, педиатр — болалар врачлари тайёрлайди.

САМАРҚАНД ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

(Самарқанд шаҳри, Амир Темур кўчаси, 18-уй, телефон: 33-07-66).

Даволовчи врачлар, педиатр — болалар врачлари тайёрлайди.

ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Обидова кўчаси, 123-уй, телефон: 60-44-03).

Педиатр — болалар врачлари тайёрлайди.

БУХОРО ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

(Бухоро шаҳри, Навоий кўчаси, 1-уй, телефон: 3-00-50).

Даволовчи врачлар, стоматологлар тайёрлайди.

ТОШПТИНИНГ НУКУСДАГИ ФИЛИАЛИ

(Нукус шаҳри, 04-24 кичик тумани, телефон: 3-31-61).

Педиатр — болалар врачлари тайёрлайди.

1-ТОШДАВТИНИНГ УРГАНЧДАГИ ФИЛИАЛИ

(Урганч шаҳри, Ал-Хоразмий кўчаси, 25-уй, телефон: 6-15-44).

Даволовчи врачлар, педиатр — болалар врачлари тайёрлайди.

* * *

Аризалар 25 июлгача қабул қилинади.

Ариза ўзи танлаган куллиётини кўрсатган ҳолда ректор номига берилади. Кирувчининг аризасига: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжатнинг ҳақиқий нусхаси, 086-У шаклидаги тиббий маълумотнома, ҳужжатлар учун 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат илова қилинади.

Кириш имтиҳонлари 5 августда тест усулида қабул қилинади. Абитуриент 1 кунда физика, химия, биология ва она тили бўйича синовдан ўтади.

Соғлиқни сақлаш мутахассислиги бўйича ўқитиш уч босқичда олиб борилади. Биринчи босқичда — бакалавр даражасини олиб, врачга ёрдамчи сифатида ишлайди (4—5 йил ўқийди). Иккинчи босқичда — тиббиётга оид асосий билим базасига ва умумий амалиёт врачи сифатида ишлаш имкониятига эга бўлади (2 йил ўқийди). Шундан кейин ўқиш олий ўқув юртининг магистратурасида ихтисослигига қараб, 2 йилдан 4 йилгача давом эттирилади.

Абитуриентларни танлов конкурси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий илмгоҳларга қабул қилиш давлат қўмитаси комиссияси томонидан ўтказилади.

ADMINISTRATIVE ASSISTANT

United Nations Office is recruiting an administrative assistant to United Nations Volunteer (UNV) Programme Officer. He (she) would deal primarily with personnel, logistical and administrative requirements related to the management of the UNV programme. Qualifications: university degree; good spoken and written English; knowledge of WordPerfect and other software programmes, at least one years work experience. Position is available immediately. Interested candidates should collect a Personal History form the reception at the UN Office, 4 Taras Schevchenko, and return it, addressed to Lucy Kunge, UNV Programme Officer by 12 July 1994 with a contact telephone number. Selected candidates will be contacted for an interview.

ИШБИЛАРМОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ташкилот Москвада фирмалар, масъулияти чекланган жамият, шахсий корхоналар, ҳиссадорлик жамиятлари (очиқ ва ёпиқ турдаги)

ТАШКИЛ ЭТИШГА ЁРДАМЛАШАДИ

Умумий ҳаражатлар 500 АҚШ долларини ташкил қилади. Шундан 300 АҚШ долларини олдиндан тўлаб қўйиш лозим бўлади.

Муассаса паспортини ўзингиз билан олишни унутманг.

Бизнинг телефонлар: 33-76-78, 32-58-10.

ТАШКИЛОТ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

Махсус иш кийимлари, турли кўринишдаги қўлқоплар, электродвигателлар (2,2 квт.дан 4 квт.гача), металлопрокат (тунука, сим 2,5 : 3) аккумулятор 6СТ-50. Тўлов шакллари ихтиёрий. Телефон: 68-44-86.

«Ўзбалиқ» концерни жамоаси концерн раиси муовини Қудрат Пўлатовга отаси

Анвар ПУЛАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР: маълумот учун 33-07-48; эълонлар бўлими 32-09-25. Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Йўлдошев, навбатчи — Т. Долиев.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г. — 1053 70362 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 4 2 3 4 5 6 Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди: 23.00.